

UIT DE ILIAS

VAN

HOMEROS

BOEK VIII

Een afgebroken gevecht

becommentarieerd door drs. J.H. van Hal april 2022

Ἡὼς μὲν κροκόπεπλος ἐκίδνατο ¹ πᾶσαν ἐπ' αἶαν, Ζεὺς δὲ θεῶν ἀγορὴν ποιήσατο τερπικέραυτος ἀκροτάτη κορυφῇ πολυδειράδος ² Οὐλύμπιοι· αὐτὸς δὲ σφ' ἀγόρευε, θεοὶ δ' ὑπὸ ³ πάντες ἄκουον· 'κέκλυτέ μευ, πάντές τε θεοὶ πᾶσαί τε θέαιναι, ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει. μήτε τις οὔν θήλεια ⁴ θεὸς τό γε μήτε τις ἄρσην ⁵ πειράτω διακέρσαι ⁶ ἐμὸν ἔπος, ἀλλ' ἅμα πάντες αἰνεῖτ' ⁷ , ὄφρα τάχιστα τελευτήσω τάδε ἔργα. ὄν δ' ἂν ἐγὼν ἀπάνευθε ⁸ θεῶν ἐθέλοντα νοήσω ἐλθόντ' ἢ Τρώεσσι ἀρηγέμεν ⁹ ἢ Δαναοῖσι πληγεῖς οὐ κατὰ κόσμον ¹⁰ ἐλεύσεται Οὐλυμπονδὲ· ἢ μιν ἐλὼν ρίψω ἐς Τάρταρον ἡρόεντα ¹¹ τῆλε μάλ', ἦχι ¹² βάθιστον ¹³ ὑπὸ χθονός ἐστι βέρεθρον ¹⁴ , ἔνθα σιδήρειαί τε πύλαι καὶ χάλκεος οὐδός ¹⁵ , τόσσον ἔνερθε ¹⁶ Ἄϊδεω ὅσον οὐρανός ἐστ' ἀπὸ γαίης· γνώσεται ἔπειθ' ὅσον εἰμὶ θεῶν κάρτιστος ἀπάντων. εἰ δ' ἄγε ¹⁷ πειρήσασθε θεοὶ ἵνα εἴδετε ¹⁸ πάντες· σειρῆν ¹⁹ χρυσεῖην ἐξ οὐρανόθεν ²⁰ κρεμάσαντες πάντές τ' ἐξάπτεσθε ²¹ θεοὶ πᾶσαί τε θέαιναι· ἀλλ' οὐκ ἂν ἐρύσαιτ' ²² ἐξ οὐρανόθεν πεδίονδὲ Ζῆν' ὕπατον μήστρω', οὐδ' εἰ μάλα πολλὰ κάμοιτε. ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ ἐγὼ πρόφρων ²³ ἐθέλοιμι ἐρύσσαι ²⁴ , αὐτῇ ²⁵ κεν γαίῃ ἐρύσαιμ' αὐτῇ τε θαλάσση· σειρῆν μὲν κεν ἔπειτα περὶ ρίον ¹ Οὐλύμπιοιο	5 10 15 20 25
---	---------------------------

¹ κίδναμαι	zich verspreiden
² πολυδειράς	met veel bergruggen
³ <i>tmesis</i>	
⁴ θήλυς	vrouwelijk
⁵ ἄρσην	mannelijk
⁶ διακείρω	verijdelen
⁷ αἰνέω	goedkeuren
⁸ ἀπάνευθε + <i>gen.</i>	ver van
⁹ ἀρήγω	helpen
¹⁰ κόσμος	behoren
¹¹ ἡρόεις	nevelig
¹² ἦχι	waar
¹³ βάθυσ	diep
¹⁴ βέρεθρον τό	afgrond
¹⁵ οὐδός ὄ	drempel
¹⁶ ἔνερθε + <i>gen.</i>	onder
¹⁷ εἰ δ' ἄγε	maar welaan
¹⁸ <i>coni. met korte themavocaal</i>	
¹⁹ σειρή	koord
²⁰ = <i>gen.</i>	
²¹ ἐξάπτομαι	hangen aan
²² ἐρύω	trekken
²³ πρόφρων	ernstig
²⁴ <i>object: jullie</i>	
²⁵ αὐτός <i>congruerend met een substantivum in dativus: tegelijk met..., met ... en al</i>	

δησαίμην², τὰ δέ κ' αὖτε μετήορα³ πάντα γένοιτο.
 τόσσον ἐγὼ περί⁴ τ' εἰμί θεῶν περί τ' εἴμ' ἀνθρώπων.
 ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ
 μῦθον ἀγασσάμενοι· μάλα γὰρ κρατερῶς ἀγόρευσεν.
 ὄψε⁵ δὲ δὴ μετέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη· 30
 ἦ πάτερ ἡμέτερε Κρονίδη ὕπατε κρειόντων,
 εὔ νυ καὶ ἡμεῖς ἴδμεν ὄ⁶ τοι σθένος οὐκ ἐπιεικτόν⁷.
 ἀλλ' ἔμπης⁸ Δαναῶν ὀλοφυρόμεθ'⁹ αἰχμητῶν,
 οἳ κεν δὴ κακὸν οἶτον¹⁰ ἀναπλήσαντες¹¹ ὄλωνται.
 ἀλλ' ἦτοι πολέμου μὲν ἀφεξόμεθ'¹² ὡς σὺ κελεύεις· 35
 βουλὴν δ' Ἀργείοις ὑποθησόμεθ' ἢ τις ὀνήσει¹³,
 ὡς μὴ πάντες ὄλωνται ὀδυσσαμένοιο¹⁴ τεοῖο.
 τὴν δ' ἐπιμειδήσας¹⁵ προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς·
 ἄρσει¹⁶, Τριτογένεια φίλον τέκος· οὐ νύ τι θυμῶ
 πρόφρονι μυθέομαι, ἐθέλω δέ τοι ἥπιος¹⁷ εἶναι.
 ὡς εἰπὼν ὑπ' ὄχεσφι τιτύσκετο¹⁸ χαλκόποδ' ἵππῳ
 ὠκυπέτα χρυσέησιν ἐθειρήσιν¹⁹ κομόωντε,
 χρυσὸν δ' αὐτὸς ἔδυνε²⁰ περὶ χροῖ, γέντο²¹ δ' ἰμάσθλην²²
 χρυσεῖην εὔτυκτον, ἐοῦ δ' ἐπεβήσετο²³ δίφρου,
 μαστίξεν²⁴ δ' ἐλάαν²⁵. τὼ δ' οὐκ ἀέκοντε πετέσθην 45
 μεσσηγύς²⁶ γαίης τε καὶ οὐρανοῦ ἀστερόεντος.
 Ἴδην²⁷ δ' ἴκανεν πολυπίδακα²⁸ μητέρα θηρῶν
 Γάργαρον¹, ἔνθά τέ² οἱ τέμενος³ βωμός⁴ τε θυήεις⁵.

¹ ῥίον τό	top
² δέομαι	binden
³ μετήορος	zwevend
⁴ περί + <i>gen.</i>	meer dan
⁵ ὄψε	na lange tijd
⁶ = ὅτι	
⁷ οὐκ ἐπιεικτός	onbedaarlijk
⁸ ἔμπης	toch
⁹ ὀλοφύρομαι + <i>gen.</i>	jammeren om
¹⁰ οἶτος	lot
¹¹ ἀναπίμπλημι	vervullen
¹² ἀπέχομαι + <i>gen.</i>	zich onthouden van
¹³ ὀνίνημι	verblijden
¹⁴ ὀδύσσομαι + <i>gen.</i>	vertoornnd zijn op
¹⁵ ἐπιμειδάω + <i>dat.</i>	glimlachen tegen
¹⁶ θαρσέω	gerust zijn
¹⁷ ἥπιος	vriendelijk, zacht
¹⁸ τιτύσκομαι	inspannen
¹⁹ ἔθειραι	haren
²⁰ δύνω	aandoen
²¹ γέντο <i>sor.</i> (γέμω)	hij greep
²² ἰμάσθλη	zweep
²³ ἐπιβαίνω + <i>gen.</i>	stappen op
²⁴ μαστίζω	zweepen
²⁵ ἐλάω	voortdrijven; ἐλάαν <i>metrische rekking van de inf. praes.</i> ἐλᾶν ← ἐλάειν
²⁶ μεσσηγύς + <i>gen.</i>	tussen
²⁷ de Ida, <i>berg bij Troje</i>	
²⁸ πολυπίδαξ	bronnenrijk

ἔνθ' ἵππους ἔστησε πατήρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε
 λύσας ἐξ ὄχεων⁶, κατὰ δ' ἠέρα⁷ πουλὺν ἔχευεν. 50
 αὐτὸς δ' ἐν κορυφῆσι καθέζετο κύδει⁸ γαίων⁹
 εἰσορόων Τρώων τε πόλιν καὶ νῆας Ἀχαιῶν.
 οἱ δ' ἄρα δεῖπνον ἔλοντο κάρη κομόωντες Ἀχαιοὶ
 ρίμφα¹⁰ κατὰ κλισίας, ἀπὸ¹¹ δ' αὐτοῦ θωρήσσοντο.
 Τρῶες δ' αὖθ' ἐτέρωθεν ἀνὰ πτόλιν ὀπλίζοντο 55
 παυρότεροι¹²· μέμασαν¹³ δὲ καὶ ὥς¹⁴ ὑσμῖνι¹⁵ μάχεσθαι
 χρεοῖ¹⁶ ἀναγκαίη, πρό τε παίδων καὶ πρό γυναικῶν.
 πᾶσαι δ' ὠἴγνυντο¹⁷ πύλαι, ἐκ δ' ἔσσυτο¹⁸ λαός,
 πεζοὶ θ' ἱππῆές τε· πολὺς δ' ὄρουμαγδός¹⁹ ὀρώρει.
 οἱ δ' ὅτε δὴ ῥ' ἐς χῶρον ἓνα ξυνιόντες ἴκοντο 60
 σὺν ῥ' ἔβαλον ῥινούς²⁰, σὺν δ' ἔγχεα καὶ μένε²¹ ἀνδρῶν
 χαλκεοθωρήκων· ἀτὰρ ἀσπίδες ὀμφαλόεσσαι
 ἔπληντ'²² ἀλλήλησι, πολὺς δ' ὄρουμαγδός ὀρώρει²³.
 ἔνθα δ' ἄμ' οἰμωγή²⁴ τε καὶ εὐχωλή²⁵ πέλεν²⁶ ἀνδρῶν
 ὀλλύντων τε καὶ ὀλλυμένων, ῥέε δ' αἵματι γαῖα. 65
 ὄφρα²⁷ μὲν ἠὼς ἦν καὶ ἀέξετο²⁸ ἱερὸν ἦμαρ,
 τόφρα μάλ' ἀμφοτέρων βέλε' ἤπτετο, πῆπτε δὲ λαός.
 ἦμος δ' Ἥλιος μέσον οὐρανὸν ἀμφιβεβήκει²⁹,
 καὶ τότε δὴ χρύσεια πατήρ ἐτίταινε³⁰ τάλαντα³¹.

¹ de Gargaron, een van de twee bergtoppen van de Ida

² ἔνθά τέ waar; τέ *zonder betekenis, overblijfsel uit de tijd van alleen hoofdzinnen*

³ τέμενος τό heiligdom

⁴ βωμός ὀ altaar

⁵ θυήεις voor brandoffers

⁶ ὄχος τό wagen

⁷ ἠήρ ὀ, ἠέρος nevel

⁸ κύδος τό roem

⁹ γαίω zich vermeien in

¹⁰ ρίμφα snel

¹¹ ἀπὸ + *gen.* na

¹² παῦρος weinig, gering

¹³ μέμονα verlangen

¹⁴ καὶ ὥς toch

¹⁵ ὑσμίνη ἢ, *dat.* ὑσμῖνι strijd

¹⁶ χρεῖω ἢ behoefte

¹⁷ οἴγνυμι openen

¹⁸ σεύομαι zich reppen

¹⁹ ὄρουμαγδός ὀ strijdgewoel

²⁰ ῥινός leer, schild

²¹ μένος τό kracht

²² πελάζομαι, ἔπληντο + *dat.* naderen, raken

²³ ὄρνυμαι *pl.perf.* ὀρώρει zich verheffen

²⁴ οἰμωγή ἢ geweeklaag

²⁵ εὐχωλή ἢ gepoch

²⁶ πέλω komen, zijn

²⁷ ὄφρα ... τόφρα ... zolang als ..., zolang ...

²⁸ ἀέξομαι toenemen

²⁹ ἀμφβαίνω wijdbeens gaan staan om

³⁰ τιταίνω omhoog houden

³¹ τάλαντα τά weegschaal

<p>έν δ' ἐτίθει δύο κῆρε τανηλεγέος¹ θανάτοιο Τρώων θ' ἵπποδάμων καὶ Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων, ἔλκε δὲ μέσσα λαβῶν· ῥέπε² δ' αἴσιμον³ ἦμαρ Ἀχαιῶν. αἷ μὲν Ἀχαιῶν κῆρες ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ ἐζέσθην, Τρώων δὲ πρὸς οὐρανὸν εὐρύν ᾗερθεν⁴· αὐτὸς δ' ἐξ Ἰδης μεγάλ' ἔκτυπε⁵, δαιόμενον⁶ δὲ ἦκε σέλας⁷ μετὰ λαὸν Ἀχαιῶν· οἳ δὲ ἰδόντες θάμβησαν⁸, καὶ πάντας ὑπὸ χλωρὸν⁹ δέος¹⁰ εἴλεν. ἐνθ' οὐτ' Ἰδομενεὺς τλῆ μίμνειν οὐτ' Ἀγαμέμνων, οὔτε δὺ Αἴαντες μενέτην θεράποντες Ἄρηος· Νέστωρ οἶος ἔμιμνε Γερήνιος οὔρος¹¹ Ἀχαιῶν οὔ τι ἐκῶν, ἀλλ' ἵππος ἐτείρετο¹², τὸν βάλεν ἰῶ¹³ δίος Ἀλέξανδρος Ἐλένης πόσις ἠὺκόμοιο ἄκρη¹⁴ κᾶκ¹⁵ κορυφήν¹⁶, ὄθι τε πρῶται τρίχες¹⁷ ἵππων κρανίω¹⁸ ἐμπεφύασι¹⁹, μάλιστα δὲ καίριον²⁰ ἐστίν. ἀλγήσας²¹ δ' ἀνέπαλτο²², βέλος δ' εἰς ἐγκέφαλον²³ δῦ, σὺν δ' ἵππους ἐτάραξε²⁴ κυλινδόμενος²⁵ περὶ χαλκῶ. ὄφρ' ὁ γέρων ἵπποιο παρηγορίας²⁶ ἀπέταμνε φασγάνω αἵσσω²⁷, τόφρ' Ἔκτορος ὠκέες ἵπποι ἦλθον ἀν' ἰωχμὸν²⁸ θρασὺν ἠνίοχον φορέοντες Ἔκτορα· καὶ νύ κεν ἐνθ' ὁ γέρων ἀπὸ θυμὸν ὄλεσσεν εἰ μὴ ἄρ' ὄξυ νόησε²⁹ βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·</p>	<p>70 75 80 85 90</p>
--	---------------------------------------

¹ τανηλεγής	zeer smartelijk
² ῥέπω	neigen
³ αἴσιμος	door het lot beschikt
⁴ αἰείρω	optillen
⁵ κτύπω	donderen
⁶ δαίομαι	branden
⁷ σέλας τό	schijnsel
⁸ θαμβέω	verbaasd staan
⁹ χλωρός	bleek
¹⁰ δέος τό	vrees
¹¹ οὔρος ὁ	opzichter, wachter
¹² τείρω	kwellen
¹³ ἰός	pijl
¹⁴ ἄκρος	bovenst
¹⁵ = κατὰ	
¹⁶ κορυφή ἢ	kruin
¹⁷ τρίχες αἰ	haren
¹⁸ κρανίον τό	schedel
¹⁹ ἐμφύομαι	groeien in
²⁰ καίριος	gevaarlijk
²¹ ἀλγέω	pijn hebben
²² ἀνεφάλλομαι	opspringen
²³ ἐγκέφαλος	hersenen
²⁴ τάρασσω	in verwarring brengen
²⁵ κυλίνδομαι	duikelen
²⁶ παρηγορίαί αἰ	strengen
²⁷ αἵσσω	snellen
²⁸ ἰωχμός ὁ	strijdgewoel
²⁹ νοέω	bemerken

σμερδαλέον δ' ἐβόησεν ἐποτρύνων Ὀδυσῆα·
 'διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
 πῆ φεύγεις μετὰ¹ νῶτα² βαλὼν κακὸς ὧς ἐν ὀμίλῳ;
 μή τίς τοι φεύγοντι μεταφρένω³ ἐν⁴ δόρυ πήξη⁵· 95
 ἀλλὰ μὲν ὄφρα γέροντος ἀπώσομεν⁶ ἄγριον⁷ ἄνδρα·
 ὧς ἔφατ', οὐδ' ἐσάκουσε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
 ἀλλὰ παρήϊξεν κοίλας ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν.
 Τυδεΐδης δ' αὐτός⁸ περ ἐὼν προμάχοισιν ἐμίχθη⁹,
 στῆ δὲ πρόσθ' ἵππων Νηληϊάδαο γέροντος, 100
 καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 'ὦ γέρον, ἦ μάλα δὴ σε νέοι τείρουσι μαχηταί,
 σὴ δὲ βίη λέλυται, χαλεπὸν δέ σε γῆρας ὀπάζει¹⁰,
 ἠπεδανός¹¹ δέ νύ τοι θεράπων, βραδέες¹² δέ τοι ἵπποι.
 ἀλλ' ἄγ' ἐμῶν ὀχέων ἐπιβήσεο, ὄφρα ἴδηαι 105
 οἴοι Τρώϊοι ἵπποι, ἐπιστάμενοι πεδίοιο¹³
 κραιπνὰ μάλ' ἔνθα καὶ ἔνθα διωκόμεν ἠδὲ φέβεσθαι¹⁴,
 οὓς ποτ' ἀπ' Αἰνείαν ἐλόμην μήστρωε¹⁵ φόβοιο.
 τοῦτ' μὲν θεράποντε κομείτων¹⁶, τῷδε δὲ νῶϊ
 Τρωσὶν ἐφ' ἵπποδάμοις ἰθύνομεν¹⁷, ὄφρα καὶ Ἔκτωρ 110
 εἴσεται¹⁸ εἰ καὶ ἐμὸν δόρυ μαίνεται¹⁹ ἐν παλάμησιν·'
 ὧς ἔφατ', οὐδ' ἀπίθησε Γερῆνιος ἱππότης Νέστωρ.
 Νεστορέας μὲν ἔπειθ' ἵππους θεράποντε κομείτην
 ἴφθιμοι Σθένελός τε καὶ Εὐρυμέδων ἀγαπήνωρ²⁰.
 τῷ δ' εἰς ἀμφοτέρω Διομήδεος ἄρματα βήτην· 115
 Νέστωρ δ' ἐν χεῖρεσσι λάβ' ἠνία²¹ σιγαλόεντα,
 μάστιξεν δ' ἵππους· τάχα δ' Ἔκτορος ἄγχι γένοντο.
 τοῦ δ' ἰθὺς μεμαῶτος²² ἀκόντισε²³ Τυδέος υἱός·

¹ μεταβάλλω	keren
² νῶτον τό	rug
³ μετάφρενον τό	bovenste deel van de rug
⁴ <i>in postpositie</i>	
⁵ πήγνυμι	vastmaken
⁶ ἀπωθέω	wegstoten
⁷ ἄγριος	wild
⁸ αὐτός	alleen
⁹ ἐπιμίσσομαι + <i>dat.</i>	zich begeven onder
¹⁰ ὀπάζω	begeleiden, je deel zijn
¹¹ ἠπεδανός	gebrekkig
¹² βραδύς	traag
¹³ <i>locativus: in/door</i>	
¹⁴ φέβομαι	vluchten
¹⁵ μήστρω	verwekker
¹⁶ κομέω	verzorgen, oppassen (op de paarden van Nestor)
¹⁷ ἰθύνω	sturen; <i>coni. adh. met korte themavocaal</i>
¹⁸ <i>futurum ipv coni.</i>	
¹⁹ μαίνομαι	razen
²⁰ ἀγαπήνωρ	mannen verwelkomend
²¹ ἠνία	teugels
²² μέμονα	afstormen
²³ ἀκοντίζω + <i>gen.</i>	slingeren naar

καὶ τοῦ μὲν ῥ' ἀφάμαρτεν, ὃ δ' ἠνίοχον θεράποντα υἷον ὑπερθύμου Θηβαίου Ἴνιοπῆα	120
ἵππων ἠνί' ἔχοντα βάλε στῆθος παρὰ μαζόν ¹ . ἦριτε ² δ' ἐξ ὀχέων, ὑπερώησαν ³ δέ οἱ ἵπποι ὠκύποδες· τοῦ δ' αὖθι λύθη ψυχὴ τε μένος τε. Ἔκτορα δ' αἰνὸν ἄχος ⁴ πύκασε ⁵ φρένας ἠνιόχοιο· ⁶ τὸν μὲν ἔπειτ' εἶασε ⁷ καὶ ἀχνύμενός περ ἑταίρου	125
κεῖσθαι, ὃ δ' ἠνίοχον μέθεπε ⁸ θρασύν· οὐδ' ἄρ' ἔτι δὴν ⁹ ἵπῳ δευέσθην ¹⁰ σημάντορος ¹¹ · αἶψα γὰρ εὔρεν Ἰφιδίδην Ἀρχεπτόλεμον θρασύν, ὃν ῥα τόθ' ἵππων ὠκυπόδων ἐπέβησε, δίδου δέ οἱ ἠνία χερσίν. ἔνθά κε λοιγός ¹² ἔην καὶ ἀμήχανα ἔργα γένοντο, καὶ νῦ κε σήκασθεν ¹³ κατὰ Ἴλιον ἠὔτε ¹⁴ ἄρνες ¹⁵ , εἰ μὴ ἄρ' ὄξυ νόησε πατήρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε· βροντήσας ¹⁶ δ' ἄρα δεινὸν ἀφῆκ' ἀργῆτα κεραυνόν, κὰδ δὲ πρόσθ' ἵππων Διομήδεος ἦκε χαμᾶζε· δεινὴ δὲ φλόξ ¹⁷ ὤρτο θεείου ¹⁸ καιομένοιο,	130
τῷ δ' ἵπῳ δείσαντε καταπτῆτην ¹⁹ ὑπ' ὄχεσφι ²⁰ . Νέστορα δ' ἐκ χειρῶν φύγον ἠνία σιγαλόεντα, δεῖσε δ' ὃ γ' ἐν θυμῷ, Διομήδεα δὲ προσέειπε· Ἔτυδεῖδη, ἄγε δ' αὖτε φόβονδ' ἔχε μώνυχας ἵππους. ἦ οὐ γινώσκεις ὄ ²¹ τοι ἐκ Διὸς οὐχ ἔπετ' ἀλκή ²² ; νῦν μὲν γὰρ τοῦτῳ Κρονίδης Ζεὺς κῦδος ὀπάξει σήμερον· ὕστερον αὖτε καὶ ἡμῖν, αἴ κ' ἐθέλῃσι, δώσει· ἀνὴρ δὲ κεν οὔ τι Διὸς νόον εἰρύσσαιτο ²³ οὐδὲ μάλ' ἴφθιμος ²⁴ , ἐπεὶ ἦ πολὺ φέρτερός ²⁵ ἐστί·	135
	140

¹ μαζός ὀ	borst
² ἐρείπω	vallen
³ ὑπερωρέω	terugwijken
⁴ ἄχος τό	smart
⁵ πυκάζω	omhullen
⁶ <i>gen. obiectivus</i>	
⁷ ἐάω	laten
⁸ μεθέπω	opzoeken
⁹ δὴν	lang
¹⁰ δεύομαι + <i>gen.</i>	zijn zonder
¹¹ σημάντωρ ὀ	meester, bestuurder
¹² λοιγός ὀ	verderf
¹³ σηκάζω	in een kooi drijven, opsluiten
¹⁴ ἠὔτε	evenals
¹⁵ ἀρήν ὀ	lam
¹⁶ βροντάω	donderen
¹⁷ φλόξ	vlam
¹⁸ θεεῖον τό	zwavel
¹⁹ καταπτῆσσομαι	wegduiken
²⁰ <i>instrumentalis i.p.v dativus wagens de rust die op de beweging volgt</i>	
²¹ = ὅτι	
²² ἀλκή	kracht
²³ ἐρύομαι	verijdelen
²⁴ ἴφθιμος	krachtig
²⁵ φέρτερός	sterker

τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·	145
ἄναϊ δὴ ταῦτά γε πάντα γέρον κατὰ μοῖραν ἔειπες·	
ἀλλὰ τόδ' αἰνὸν ἄχος κραδίην καὶ θυμὸν ἰκάνει·	
Ἔκτωρ γάρ ποτε φήσει ἐνὶ Τρῳέσσ' ἀγορεύων·	
“Τυδεΐδης ὑπ' ἐμεῖο φοβεύμενος ἵκετο νῆας.”	
ὥς ποτ' ἀπειλήσει ¹ · τότε μοι χάνοι ² εὐρεῖα χθών·	150
τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα Γερήνιος ἱππότης Νέστωρ·	
ἦ μοι Τυδέος υἱὲ δαΐφρονος, οἷόν ἔειπες.	
εἴ περ γάρ σ' Ἔκτωρ γε κακὸν καὶ ἀνάλκιδα φήσει,	
ἀλλ' οὐ πείσονται Τρῶες καὶ Δαρδανίωνες	
καὶ Τρώων ἄλοχοι μεγαθύμων ἀσπιστάων,	155
τάων ἐν κονίησι ³ βάλες θαλερούς ⁴ παρακοίτας·	
ὥς ἄρα φωνήσας φύγαδε ⁵ τράπε μώνυχας ἵππους	
αὐτίς ἀν' ἰωχμόν ⁶ · ἐπὶ δὲ Τρῳές τε καὶ Ἔκτωρ	
ἤχη ⁷ θεσπεσίη ⁸ βέλεα στονόεντα ⁹ χέοντο.	
τῷ δ' ἐπὶ μακρὸν αὔσε ¹⁰ μέγας κορυθαίολος Ἔκτωρ·	160
Ἐκτεῖδης, περὶ ¹¹ μὲν σε τίον Δαναοὶ ταχύπωλοι	
ἔδρη ¹² τε κρέασιν τε ἰδὲ πλείους ¹³ δεπάεσσι ¹⁴ .	
νῦν δέ σ' ἀτιμήσουσι· γυναικὸς ἄρ' ἀντί ¹⁵ τέτυξο ¹⁶ .	
ἔρρε, ¹⁷ κακὴ γλήνη ¹⁸ , ἐπεὶ οὐκ εἶξαντος ¹⁹ ἐμεῖο	
πύργων ἡμετέρων ἐπιβήσεαι ²⁰ , οὐδὲ γυναικᾶς	165
ἄξεις ἐν νήεσσι· πάρος ²¹ τοι δαίμονα ²² δώσω·	
ὥς φάτο, Τυδεΐδης δὲ διάνδιχα ²³ μερμήριξεν ²⁴	
ἵππους τε στρέψαι καὶ ἐναντίβιον μαχέσασθαι.	
τρὶς μὲν μερμήριξε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,	
τρὶς δ' ἄρ' ἀπ' ἰδαίων ὁρέων κτύπε μητίετα Ζεὺς	170

¹ ἀπειλέω dreigen, snoeven

² χαίνω zich openen

³ κονίη ἢ stof

⁴ θαλέρως weelderig, bloeiend

⁵ φύγαδε op de vlucht

⁶ ἰωχμός ὁ strijdgewoel

⁷ ἤχη ἢ geschreeuw

⁸ θεσπέσιος ontzaglijk

⁹ στονόεις zuchtenrijk

¹⁰ αὔω schreeuwen

¹¹ περὶ *adv.* bovenmate

¹² ἔδρη ἢ erzetel

¹³ πλείους vol

¹⁴ δέπας τό beker

¹⁵ ἀντί + *gen.* in de plaats van, als

¹⁶ τεύχω maken; *perf. med.* zijn

¹⁷ ἔρρω weggaan

¹⁸ γλήνη meisje

¹⁹ εἴκω wijken, onderdoen

²⁰ ἐπιβαίνω + *gen.* voet zetten op

²¹ πάρος eerder

²² *De daimon in kwestie moet je uit de kontekst aanvullen; hier is het de daimon van de dood.*

²³ διάνδιχα in tweeërlei richting

²⁴ μερμηρίζω overwegen

σῆμα τιθεις Τρώεσσι μάχης ἑτεραλκέα ¹ νίκην. Ἔκτωρ δὲ Τρώεσσιν ἐκέκλετο μακρὸν ἀΰσας· Ἐτῶες καὶ Λύκιοι καὶ Δάρδανοι ἀγχιμαχῆται ² , ἄνδρες ἔστε φίλοι, μνήσασθε δὲ θούριδος ἀλκῆς. γινώσκω δ' ὅτι μοι πρόφρων κατένευσε ³ Κρονίων	175
νίκην καὶ μέγα κῦδος, ἀτὰρ Δαναοῖσι γε πῆμα ⁴ · νήπιοι οἱ ἄρα δὴ τάδε τείχεα μηχανόωντο ⁵ ἀβλήχρ ⁶ οὐδενόσωρα ⁷ · τὰ δ' οὐ μένος ἀμόν ⁸ ἐρύξει ⁹ · ἵπποι δὲ ῥέα ¹⁰ τάφρον ὑπερθορέονται ¹¹ ὀρυκτῆν. ἀλλ' ὅτε κεν δὴ νηυσὶν ἔπι γλαφυρῆσι γένωμαι, μνημοσύνη ¹² τις ἔπειτα πυρὸς δηϊοιο γενέσθω, ὡς πυρὶ νῆας ἐνιπρήσω, κτείνω δὲ καὶ αὐτοὺς Ἀργεῖους παρὰ νηυσὶν ἀτύζομένου ¹³ ὑπὸ καπνοῦ. ὡς εἰπὼν ἵπποισιν ἐκέκλετο φώνησέν τε· Ἐάνθέ τε καὶ σὺ, Πόδαργε καὶ Αἴθων Λάμπέ τε δῖε,	180
νῦν μοι τὴν κομιδῆν ¹⁴ ἀποτίνετον ¹⁵ , ἦν μάλα πολλὴν Ἄνδρομάχη θυγάτηρ μεγαλήτορος Ἡετίωνος ὕμιν παρ προτέροισι μελίφρονα ¹⁶ πυρὸν ¹⁷ ἔθηκεν οἴνον τ' ἐγκεράσασα ¹⁸ πιεῖν, ὅτε θυμὸς ἀνώγοι, ἢ ἐμοί, ὅς πέρ οἱ θαλερὸς πόσις εὐχομαι εἶναι.	185
ἀλλ' ἐφομαρτεῖτον ¹⁹ καὶ σπεύδετον ὄφρα λάβωμεν ἀσπίδα Νεστορέην, τῆς νῦν κλέος ²⁰ οὐρανὸν ἵκει πᾶσαν χρυσεῖην ἔμεναι, κανόνας ²¹ τε καὶ αὐτὴν, αὐτὰρ ἀπ' ὤμοιν Διομήδεος ἵπποδάμοιο δαιδάλεον ²² θώρηκα, τὸν Ἥφαιστος κάμε ²³ τεύχων.	190
εἰ τοῦτω κε λάβοιμεν, ἐελποίμην κεν Ἀχαιοὺς αὐτονυχι ¹ νηῶν ἐπιβησέμεν ὠκείων.'	195

¹ ἑτεραλκής	een ommekeer teweegbrengend
² ἀγχιμαχῆτης	van dichtbij strijdend
³ κατανεύω	toeknikken
⁴ πῆμα τό	leed
⁵ μηχανάομαι	bouwen, bedenken
⁶ ἀβλήχρος	zwak
⁷ οὐδενόσωρος	nietsbeduidend
⁸ ἀμός	ons
⁹ ἐρύκω	tegenhouden
¹⁰ ῥέα <i>adv.</i>	makkelijk
¹¹ ὑπερθορέομαι	springen over
¹² μνημοσύνη ἢ	herinnering
¹³ ἀτύζομαι	bang zijn, bang vluchten
¹⁴ κομιδῆ	verzorging
¹⁵ ἀποτίνω	terugbetalen
¹⁶ μελίφρων	honingzoet
¹⁷ πυρός	tarwe
¹⁸ ἐγκεράω	in een vat mengen
¹⁹ ἐφομαρτέω	meegaan
²⁰ κλέος τό	gerucht
²¹ κανών ὁ	armbeugel
²² δαιδάλεον	kunstig vervaardigd
²³ κάμνω	zich aftobben; + <i>part</i> : met moeite

ὡς ἔφατ' εὐχόμενος, νεμέσησε ² δὲ πότνια Ἥρη, σεισατο δ' εἰνὶ θρόνῳ, ἐλέλιξε ³ δὲ μακρὸν Ὀλυμπον, καὶ ῥα Ποσειδάωνα μέγαν θεὸν ἀντίον ἠΐδα·	200
ᾧ πόποι ἐννοσίγαι' εὐρυσθενές, οὐδέ νυ σοὶ περ ὄλλυμένων Δαναῶν ὀλοφύρεται ⁴ ἐν φρεσὶ θυμός. οἱ δέ τοι εἰς Ἐλίκην ⁵ τε καὶ Αἰγὰς δῶρ' ἀνάγουσι πολλά τε καὶ χαρίεντα· σὺ δέ σφισι βούλεο νίκην. εἴ περ γάρ κ' ἐθέλομεν, ὅσοι Δαναοῖσιν ἄρωγοί ⁶ ,	205
Τρῶας ἀπώσασθαι καὶ ἐρυκέμεν εὐρύοπα Ζῆν, αὐτοῦ κ' ἐνθ' ἀκάχοιτο ⁷ καθήμενος οἶος ἐν Ἴδη. τὴν δὲ μέγ' ὀχθήσας ⁸ προσέφη κρείων ἐνοσίχθων· Ἥρη, ἀπτοεπές ⁹ ποῖον τὸν μῦθον ξειπες. οὐκ ἂν ἔγωγ' ἐθέλοιμι Διὶ Κρονίῳ μάχεσθαι	210
ἡμέας τοὺς ἄλλους, ἐπεὶ ἦ πολὺ φέρτερός ἐστιν. ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον· τῶν δ' ὅσον ¹⁰ ὅσον ¹¹ ἐκ νηῶν ἀπὸ πύργου τάφρος ἔεργε ¹² πλήθην ¹³ ὁμῶς ¹⁴ ἵππων τε καὶ ἀνδρῶν ἀσπιστάων εἰλομένων ¹⁵ . εἴλει δὲ θεῶ ἀτάλαντος Ἄρηϊ	215
Ἐκτωρ Πριαμίδης, ὅτε οἱ Ζεὺς κῦδος ἔδωκε. καὶ νύ κ' ἐνέπρησεν πυρὶ κηλέω ¹⁶ νῆας εἵσας, εἰ μὴ ἐπὶ φρεσὶ θῆκ' Ἀγαμέμνονι πότνια Ἥρη αὐτῷ ποιπνύσαντι ¹⁷ θεῶς ὀτρῦναι Ἀχαιοῦς. βῆ δ' ἰέναι παρά τε κλισίας καὶ νῆας Ἀχαιῶν	220
πορφύρεον μέγα φᾶρος ¹⁸ ἔχων ἐν χειρὶ παχείῃ, στῆ δ' ἐπ' Ὀδυσσεῖος μεγακήτει ¹⁹ νηῖ μελαίνῃ, ἧ ῥ' ἐν μεσσάτῳ ²⁰ ἔσκε γεγωνέμεν ²¹ ἀμφοτέρωσε, ἡμὲν ἐπ' Αἴαντος κλισίας Τελαμωνιάδαο ἧ δ' ἐπ' Ἀχιλλῆος, τοῖ ῥ' ἔσχατα ²² νῆας εἵσας	225

¹ αὐτονυχί	nog vannacht
² νεμεσάω	verontwaardigd zijn
³ ἐλελίζω	doen schudden
⁴ ὀλοφύρομαι + <i>gen.</i>	jammeren om
⁵ <i>Helkè en Aigai zijn cultplaatsen van Poseidon in Achaia.</i>	
⁶ ἄρωγός	helper
⁷ ἀκαχίζομαι, <i>aor.</i> ἀκάχοντο	bedroefd raken
⁸ ὀχθέω	boos zijn
⁹ ἀπτοεπής	onbeheerst in het spreken
¹⁰ = Ἀχαιῶν	
¹¹ ὅσον	een gebied zo groot als
¹² ἔργω	buitensluiten
¹³ πλήθω	vol zijn
¹⁴ ὁμῶς	evenzeer, gelijkelijk
¹⁵ ἔλλω/εἴλω	opeendringen
¹⁶ κήλεος	vflammend
¹⁷ ποιπνύω	zich reppen
¹⁸ φᾶρος τό	mantel
¹⁹ μεγακήτης	met grote buik
²⁰ ἐν μεσσάτῳ	juist in het midden
²¹ γέγωνα <i>pf.</i>	roepen
²² ἔσχατα <i>adv.</i>	aan de uiterste randen

εἴρυσαν¹, ἠνορέη² πίσυνοι³ καὶ κάρτεϊ χειρῶν·
 ἦϋσεν δὲ διαπρύσιον⁴ Δαναοῖσι γεγωνῶς·
 ‘αἰδῶς⁵, Ἀργεῖοι, κάκ’ ἐλέγχεα⁶, εἶδος⁷ ἀγητοί·
 πῆ ἔβαν εὐχωλαί⁸, ὅτε δὴ φάμεν εἶναι ἄριστοι,
 ἄς⁹ ὀπότ’ ἐν Λήμνω¹⁰ κενεαυχέες¹¹ ἠγοράσθε¹², 230
 ἔσθοντες κρέα πολλὰ βοῶν ὀρθοκραιράων¹³
 πίνοντες κρητῆρας ἐπιστεφέας¹⁴ οἴνοιο,
 Τρώων ἄνθ¹⁵ ἑκατόν τε διηκοσίων τε ἕκαστος
 στήσεσθ’ ἐν πολέμῳ· νῦν δ’ οὐδ’ ἐνὸς ἀξιοί¹⁶ εἶμεν
 Ἕκτορος, ὃς τάχα νῆας ἐνιπρήσει πυρὶ κηλέῳ. 235
 Ζεῦ πάτερ, ἦ ῥά τιν’ ἤδη ὑπερμενέων¹⁷ βασιλῆων
 τῆδ’ ἄτη¹⁸ ἄσασας¹⁹ καὶ μιν μέγα κῦδος ἀπηύρας²⁰;
 οὐ μὲν δὴ ποτέ φημι τεὸν²¹ περικαλλέα βωμόν
 νηϊ πολυκλήϊδι παρελθέμεν ἐνθάδε ἔρρων²²,
 ἀλλ’ ἐπὶ πᾶσι βοῶν δημόν²³ καὶ μηρί’ ἔκηα 240
 ἰέμενος²⁴ Τροίην εὐτείχεον ἐξαλαπάξαι²⁵.
 ἀλλὰ Ζεῦ, τόδε πέρ μοι ἐπικρήνηνον²⁶ ἐέλδωρ²⁷·
 αὐτοὺς δὴ περ ἕασον ὑπεκφυγέειν καὶ ἀλύξαι²⁸,
 μηδ’ οὔτω Τρώεσσιν ἕα²⁹ δάμνασθαι³⁰ Ἀχαιοὺς·
 ὣς φάτο, τὸν δὲ πατήρ ὀλοφύρατο δάκρυ χέοντα,
 νεῦσε¹ δέ οἱ λαὸν σόον ἔμμεναι οὐδ’ ἀπολέσθαι.- 245

¹ ἐρύω	trekken
² ἠνορέη ἡ	manhaftigheid
³ πίσυνος + <i>dat.</i>	vertrouwend op
⁴ διαπρύσιον	doordringend
⁵ αἰδῶς ἡ	schande
⁶ ἔλεγχος τό	verwijt, schurk
⁷ εἶδος τό	uiterlijk; <i>acc. graecus</i>
⁸ εὐχωλή ἡ	geloofte, gebed
⁹ <i>Dit relativum hangt in de lucht; je zou het kunnen zien als een anakolouth, maar beter als relativer Verknüpfung.</i>	
¹⁰ <i>kort voor de landing in de vlakte van Troje</i>	
¹¹ κενεαυχής	bluffend
¹² ἀγοράομαι	spreken
¹³ ὀρθόκραιρος	met rechte hoorns
¹⁴ ἐπιστεφής + <i>gen.</i>	tot de rand vol van
¹⁵ ἄντα + <i>gen.</i>	tegenover
¹⁶ ἀξιος + <i>gen.</i>	waardig, opwegend tegen
¹⁷ ὑπερμενής	zeer machtig
¹⁸ ἄτη ἡ	verblindings
¹⁹ ἀάω	misleiden
²⁰ πολυκλήϊς	met veel dollen
²¹ τεός	jouw
²² ἔρρω	gaan
²³ δημός ο	vet
²⁴ ἴεμαι	verlangen
²⁵ ἐξαλαπάζω	verwoesten
²⁶ ἐπικραιαίνω	vervullen
²⁷ ἐέλδωρ τό	wens
²⁸ ἀλύσκω	ontkomen
²⁹ ἐάω	laten
³⁰ δάμναμαι + <i>dat.</i>	onderworpen worden aan

αὐτίκα δ' αἰετὸν ² ἦκε τελειότατον ³ πετεηνῶν ⁴ , νεβρόν ⁵ ἔχοντ' ὄνυχεςσι ⁶ τέκος ἐλάφιοι ⁷ ταχείης· πὰρ δὲ Διὸς βωμῷ περικαλλεῖ κάββαλε νεβρόν, ἔνθα πανομφαίω ⁸ Ζηνὶ ῥέζεσκον ⁹ Ἀχαιοί.	250
οἱ δ' ὡς οὖν εἶδονθ' ¹⁰ ὃ τ' ¹¹ ἄρ' ἐκ Διὸς ἦλυθεν ὄρνις, μᾶλλον ἐπὶ Τρώεσσι θόρον ¹² , μνήσαντο δὲ χάρμης ¹³ . ἔνθ' οὐ τις πρότερος Δαναῶν πολλῶν περ ἐόντων εὗξατο Τυδεΐδαο πάρος ¹⁴ σχέμεν ¹⁵ ὠκέας ἵππους τάφρου τ' ἐξελάσαι καὶ ἐναντίβιον μαχέσασθαι, ἀλλὰ πολὺ πρῶτος Τρώων ἔλεν ἄνδρα κορυστήν Φραδμονίδην Ἀγέλαον· ὃ μὲν φύγαδ' ἔτραπεν ἵππους· τῷ δὲ μεταστρεφθέντι ¹⁶ μεταφρένω ἐν δόρῳ πῆξεν ῶμων μεσσηγύς, διὰ δὲ στήθεσφιν ἔλασσεν· ἦριπε δ' ἐξ ὀχέων, ἀράβησε ¹⁷ δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ.	255 260
τὸν δὲ μετ' Ἀτρεΐδαι Ἀγαμέμνων καὶ Μενέλαος, τοῖσι δ' ἐπ' Αἴαντες θοῦριν ἐπιειμένοι ¹⁸ ἀλκήν, τοῖσι δ' ἐπ' Ἴδομενεὺς καὶ ὀπάων Ἴδομενῆος Μηριόνης ἀτάλαντος Ἐνυαλίω ἀνδρειφόντη, τοῖσι δ' ἐπ' Εὐρύπυλος Εὐαίμονος ἀγλαὸς υἱός· Τεῦκρος δ' εἵνατος ἦλθε παλίντονα ¹⁹ τόξα τιταίνων ²⁰ , στῆ δ' ἄρ' ὑπ' Αἴαντος σάκεϊ ²¹ Τελαμωνιάδαο. ἔνθ' Αἴας μὲν ὑπεξέφερεν ²² σάκος· αὐτὰρ ὃ γ' ἦρωσ παπτήνας ²³ , ἐπεὶ ἄρ τιν' ὀϊστεύσας ²⁴ ἐν ὀμίλῳ βεβλήκοι ²⁵ , ²⁶ ... ὃ μὲν αὖθι ²⁷ πεσῶν ἀπὸ θυμὸν ὄλεσσαν ¹ ,	265 270

¹ νεύω	toeknikken
² αἰετός ὁ	arend
³ τελειότατος	betrouwbaarst
⁴ πετεηνά τά	vogels
⁵ νεβρός	hinde
⁶ ὄνυξ	nagel, klauw
⁷ ἔλαφος ἡ	hert
⁸ πανομφαῖος	van wie alle voortekens komen
⁹ ῥέζω	offeren
¹⁰ ὀράω, εἰδόμην	
¹¹ ὃ τ' = ὅτι	
¹² θρώσκω	springen
¹³ χάρμη ἡ	strijd
¹⁴ πάρος = πρίν	
¹⁵ ἔχω	sturen
¹⁶ μεταστρέφομαι	zich omdraaien
¹⁷ ἀραβέω	dreunen
¹⁸ ἐπιέννυμι	kleden, toerusten met
¹⁹ παλίντονος	terugverend
²⁰ τιταίνω	spannen
²¹ σάκος τό	schild
²² ὑπεκφέρω	een beetje optillen
²³ παπταίνω	rondloeren
²⁴ οἰστεύω	een pijl schieten
²⁵ optativus iterativus	
²⁶ anakolouth	
²⁷ αὖθι	ter plekke

αὐτὰρ ὃ αὖτις ἰὼν πᾶϊς ὡς ὑπὸ μητέρα δύσκειν ² εἰς ³ Αἴανθ'· ὃ δέ μιν σάκει κρύπτασκε φαεινῷ. ἔνθα τίνα πρῶτον Τρώων ἔλε Τεῦκρος ἀμύμων; Ὅρσίλοχον μὲν πρῶτα καὶ Ὅρμενον ἢ δ' Ὀφελέστην Δαίτορά τε Χρομίον τε καὶ ἀντίθειον Λυκοφόντην καὶ Πολυαιμονίδην Ἀμοπάονα καὶ Μελάνιππον, πάντας ἐπασσύτερους ⁴ πέλασε ⁵ χθονὶ πουλυβοτείρῃ. τὸν δὲ ἰδὼν γήθησεν ⁶ ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων τόξου ἄπο κρατεροῦ Τρώων ὀλέγοντα φάλαγγας ⁷ . στῆ δὲ παρ' αὐτὸν ἰὼν καὶ μιν πρὸς μῦθον ἔειπε· Ἔτεῦκρε, φίλη κεφαλὴ, Τελαμώνιε, κοίρανε λαῶν, βάλλ' οὔτως, αἴ κέν τι φόως ⁸ Δαναοῖσι γένηαι πατρί τε σῶ Τελαμῶνι, ὃ σ' ἔτρεφε τυτθὸν ἐόντα, καὶ σε νόθον ⁹ περ ἐόντα κομίσσατο ¹⁰ ὦ ¹¹ ἐνὶ οἴκῳ· τὸν καὶ τηλόθ' ¹² ἐόντα εὐκλείης ¹³ ἐπίβησον ¹⁴ . σοὶ δ' ἐγὼ ἐξερέω ὡς καὶ τετελεσμένον ἔσται· αἴ κέν μοι δώῃ Ζεὺς τ' αἰγίοχος ¹⁵ καὶ Ἀθήνη Ἰλίου ἐξαλαπάξαι εὐκτίμενον πτολίεθρον, πρῶτῳ τοι μετ' ἐμὲ πρεσβῆϊον ¹⁶ ἐν χερὶ θήσω, ἢ τρίποδ' ἢ ἐ δῶω ἵππους αὐτοῖσιν ¹⁷ ὄχεσφιν ¹⁸ ἢ ἐ γυναῖχ', ἢ κέν τοι ὁμόν ¹⁹ λέχος εἰσαναβαίνοι. τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσεφώνεε Τεῦκρος ἀμύμων· Ἄτρεΐδη κύδιστε, τί με σπεύδοντα καὶ αὐτὸν ὄτρύνεις; οὐ μὲν τοι ὄση δύναμις ²⁰ γε πάρεστι παύομαι, ἀλλ' ἐξ οὔ προτὶ Ἰλιον ὠσάμεθ' αὐτοῦς ἐκ τοῦ δὴ τόξοισι δεδεγμένος ἄνδρας ἐναίρω ²¹ . ὀκτῶ δὴ προέηκα τανυγλώχινας ²² ὄϊστούς, πάντες δ' ἐν χροῖ πῆχθεν ¹ ἀρηϊθόων ² αἰζηῶν·	275 280 285 290 295
--	---------------------------------

¹ *Het is opvallend dat het geen iteratieve vorm is.*

² δύομαι, ἔδυν duiken; hier met iteratief infix

³ sc. binnen het bereik/ de beschutting van Aias

⁴ ἐπασσύτερος snel na elkaar

⁵ πελάζω + dat. doen naderen

⁶ γηθέω blij zijn

⁷ φάλαγξ schare

⁸ φάος τό, licht; φόως: *metrische rekking*

⁹ νόθος ὁ bastaardzoon

¹⁰ κομίζομαι verzorgen

¹¹ ὄς zijn (eigen)

¹² τηλόθι ver weg

¹³ εὐκλείη ἢ goede naam

¹⁴ ἐπέβησα (ἐπιβαίνω) + gen. iemand voet doen zetten op

¹⁵ αἰγίοχος aigis dragend

¹⁶ πρεσβῆϊον τό eergeschenk

¹⁷ αὐτοῖσιν ὄχεσφιν: *indien αὐτός bij zelfstandig naamwoord in de dativus zonder voorzetsel vaak: met ... en al*

¹⁸ ὄχος τό wagen

¹⁹ ὁμός dezelfde

²⁰ δύναμις ἢ macht, kracht

²¹ ἐναίρω doden

²² τανυγλωχῖς met spitse weerhaken

τοῦτον δ' οὐ δύναμαι βαλέειν κύνα λυσσητήρα ³ . ἦ ⁴ ῥα καὶ ἄλλον οἷστον ἀπὸ νευρηῖφιν ⁵ ἴαλλεν ⁶	300
Ἐκτορος ἀντικρύ ⁷ , βαλέειν δέ ἐ ἴετο ⁸ θυμός· καὶ τοῦ μὲν ῥ' ἀφάμαρθ', ὃ δ' ἀμύμονα Γοργυθίωνα υἷον ἔϋν Πριάμοιο κατὰ στήθος βάλεν ἰῶ, τόν ῥ' ἐξ Αἰσούμηθεν ⁹ ὀπυιομένη ¹⁰ τέκε μήτηρ καλὴ Καστιάνειρα δέμας ¹¹ ἐϊκυῖα θεῆσι.	305
μήκων ¹² δ' ὡς ἐτέρωσε κάρη βάλεν, ἦ τ' ἐνὶ κήπῳ ¹³ καρπῶ βριθομένη ¹⁴ νοτίησι ¹⁵ τε εἰαρινῆσιν ¹⁶ , ὡς ἐτέρωσ' ἤμυσε ¹⁷ κάρη πῆληκι ¹⁸ βαρυνθέν ¹⁹ . Τεῦκρος δ' ἄλλον οἷστον ἀπὸ νευρηῖφιν ἴαλλεν Ἐκτορος ἀντικρύ, βαλέειν δέ ἐ ἴετο θυμός.	310
ἀλλ' ὃ γε καὶ τόθ' ἄμαρτε· παρέσφηλεν ²⁰ γὰρ Ἀπόλλων· ἀλλ' Ἀρχεπτόλεμον θρασὺν Ἐκτορος ἠνιοχῆα ²¹ ιέμενον πόλεμονδὲ βάλε στήθος παρὰ μαζόν ²² . ἦριπε ²³ δ' ἐξ ὀχέων, ὑπερώησαν ²⁴ δέ οἱ ἵπποι ὠκύποδες· τοῦ δ' αὔθι λύθη ψυχὴ τε μένος τε.	315
Ἐκτορα δ' αἰνὸν ἄχος πύκασε ²⁵ φρένας ἠνιόχοιο· τὸν μὲν ἔπειτ' εἶασε καὶ ἀχνύμενός περ ἑταίρου, Κεβριόνην δ' ἐκέλευσεν ἀδελφεὸν ἐγγὺς ἐόντα ἵππων ἠνί ²⁶ ἐλεῖν· ὃ δ' ἄρ' οὐκ ἀπίθησεν ²⁷ ἀκούσας. αὐτὸς δ' ἐκ δίφροιο χαμαὶ θόρε ²⁸ παμφανώωντος σμερδαλέα ¹ ἰάχων· ὃ δὲ χερμάδιον ² λάβε χειρί,	320

¹ πῆγνυμι	vastmaken
² ἀρηίθοος	snel in de strijd
³ λυσσητήρ	dol
⁴ ἦμί	spreken
⁵ <i>instrumentalis ipv. gen.</i>	
⁶ ἰάλλω	werpen, zenden
⁷ <i>gen + ἀντικρύ</i>	rechtaf op
⁸ ἴεμαι	verlangen
⁹ Αἰσούμηθεν	uit Aisumè; <i>separatief suffix ipv. gen.</i>
¹⁰ ὀπυίω	tot vrouw nemen
¹¹ δέμας τό	gestalte
¹² μήκων ἢ	papaverbol
¹³ κῆπος	tuin
¹⁴ βρίθω	zwaar zijn, beladen
¹⁵ νοτίη	regen
¹⁶ εἰαρινός	in de lente
¹⁷ ἤμύω	doen opzij vallen
¹⁸ πῆληξ ἢ	helm
¹⁹ βαρύνω	bezwaren
²⁰ παρασφάλλω	doen missen
²¹ ἠνιοχεύς	menner
²² μαζός ὀ	borst
²³ ἐρείπω	neerstorten
²⁴ ὑπερώεω	terugwijken
²⁵ πυκάζω	bedekken, omhullen
²⁶ ἠνία τά	teugels
²⁷ ἀπιθέω	ongehoorzaam zijn
²⁸ θρώσκω	springen

βῆ δ' ἰθὺς³ Τεύκρου, βαλέειν δέ ἐ θυμὸς ἀνώγει.
 ἦτοι ὃ μὲν φαρέτρης ἐξείλετο πικρὸν οἶστον,
 θῆκε δ' ἐπὶ νευρῆ· τὸν δ' αὖ κορυθαίολος Ἔκτωρ
 αὐερόντα⁴ παρ' ὤμον, ὅθι κληῖς⁵ ἀποέργει⁶ 325
 αὐχένα τε στήθός τε, μάλιστα δὲ καίριόν⁷ ἐστι,
 τῆ⁸ ῥ' ἐπὶ οἷ μεμαῶτα βάλεν λίθω ὀκρίεντι⁹,
 ῥῆξε δέ οἱ νευρήν· νάρκησε¹⁰ δὲ χεῖρ ἐπὶ καρπῷ¹¹,
 στή δὲ γνύξ¹² ἐριπών, τόξον δὲ οἱ ἔκπεσε χειρός.
 Αἴας δ' οὐκ ἀμέλησε¹³ κασιγνήτιο πεσόντος, 330
 ἀλλὰ θέων περιβῆ¹⁴ καὶ οἱ σάκος ἀμφεκάλυψε¹⁵.
 τὸν μὲν ἔπειθ' ὑποδύντε δύω ἐρήρηρες ἑταῖροι
 Μηκιστεὺς Ἐχίοιο πάϊς καὶ δῖος Ἀλάστωρ
 νῆας ἔπι γλαφυράς φερέτην βαρέα στενάχοντα.
 ἄψ¹⁶ δ' αὖτις Τρώεσσιν Ὀλύμπιος ἐν¹⁷ μένος ὤρσεν· 335
 οἱ δ' ἰθὺς¹⁸ τάφροιο βαθείης ὤσαν Ἀχαιοῦς·
 Ἔκτωρ δ' ἐν πρώτοισι κίε σθένει βλεμεαίνων¹⁹.
 ὡς δ' ὅτε τίς τε κύων συὸς ἀγρίου ἢ ἐ λέοντος
 ἄπτηται²⁰ κατόπισθε²¹ ποσὶν ταχέεσσι διώκων
 ἰσχία²² τε γλουτούς²³ τε, ἐλίσσόμενόν²⁴ τε δοκεύει²⁵, 340
 ὡς Ἔκτωρ ὠπάζε²⁶ κάρη κομόωντας Ἀχαιοῦς,
 αἰὲν ἀποκτείνων τὸν ὀπίστατον²⁷· οἱ δὲ φέβοντο.
 αὐτὰρ ἐπεὶ διὰ τε σκόλοπας²⁸ καὶ τάφρον ἔβησαν
 φεύγοντες, πολλοὶ δὲ δάμεν¹ Τρώων ὑπὸ χερσίν,

¹ σμερδαλέα <i>adv.</i>	vreselijk, enorm
² χερμάδιον	werpsteen
³ ἰθὺς + <i>gen.</i>	rechtaf op
⁴ αὐερόω	terugtrekken
⁵ κληῖς	sleutelbeen
⁶ ἀποέργω	afscheiden
⁷ καίριόν τό	gevaarlijke plaats
⁸ τῆ	daar(langs)
⁹ ὀκρίοεις	scherp
¹⁰ ναρκέω	verlamd zijn
¹¹ καρπός ὀ	pols
¹² γνύξ	met gebogen knieën
¹³ ἀμελέω + <i>gen.</i>	zich niet bekommeren om
¹⁴ περιβαίνω	wijdbeens gaan staan om
¹⁵ ἀμφικαλύπτω + <i>acc.</i> + <i>dat.</i>	iets beschermend houden om
¹⁶ ἄψ	terug
¹⁷ <i>tmesis</i>	
¹⁸ ἰθὺς + <i>gen.</i>	recht af op
¹⁹ βλεμεαίνω	trots zijn op, vertrouwen op
²⁰ ἄπτομαι	vastgrijpen
²¹ κατόπισθε	van achteren
²² ἰσχίον τό	heup
²³ γλουτός	bil
²⁴ ἐλίσσομαι	zich draaien
²⁵ δοκεύω	beloeren
²⁶ ὀπάζω	achtervolgen
²⁷ ὀπίστατος	laatste
²⁸ σκόλοψ	paal

οἱ μὲν δὴ παρὰ νηυσὶν ἐρητύοντο ² μένοντες,	345
ἀλλήλοισι ³ τε κεκλόμενοι ³ καὶ πᾶσι θεοῖσι χεῖρας ἀνίσχοντες μεγάλ' εὐχετόωντο ⁴ ἕκαστος· Ἔκτωρ δ' ἀμφιπεριστρῶφα ⁵ καλλίτριχας ἵππους Γοργοῦς ὄμματ' ἔχων ἠδὲ βροτολοιγοῦ Ἴηρος. τοὺς δὲ ἰδοῦσ' ἐλέησε θεὰ λευκώλενος Ἥρη,	350
αἶψα δ' Ἀθηναίην ἔπεα πτερόεντα προσηύδα· ὦ πόποι αἰγιόχοιο Διὸς τέκος, οὐκέτι νῶϊ ὄλλυμένων Δαναῶν κεκαδησόμεθ' ⁶ ὑστάτιόν ⁷ περ; οἷ κεν δὴ κακὸν οἶτον ⁸ ἀναπλήσαντες ὄλωνται ἄνδρὸς ἐνὸς ῥιπῆ ⁹ , ὃ δὲ μαίνεται οὐκέτ' ἀνεκτῶς ¹⁰	355
Ἔκτωρ Πριαμίδης, καὶ δὴ κακὰ πολλὰ ἔοργε ¹¹ . τὴν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη· καὶ λίην ¹² οὕτως γε μένος θυμόν τ' ὀλέσειε χερσὶν ὑπ' Ἀργείων φθίμενος ¹³ ἐν πατρίδι γαίῃ· ἀλλὰ πατήρ οὐμὸς φρεσὶ μαίνεται οὐκ ἀγαθῆσι	360
σχέτλιος, αἰὲν ἀλιτρός ¹⁴ , ἐμῶν μενέων ¹⁵ ἀπερωεύς ¹⁶ . οὐδέ τι τῶν μέμνηται, ὃ ¹⁷ οἱ μάλα πολλάκις υἱὸν τειρόμενον ¹⁸ σώεσκον ¹⁹ ὑπ' Εὐρυσθῆος ²⁰ ἀέθλων ²¹ . ἦτοι ὃ μὲν κλαίεσκε πρὸς οὐρανόν, αὐτὰρ ἐμὲ Ζεὺς τῷ ἐπαλεξήσουσαν ²² ἀπ' οὐρανόθεν προΐαλλεν ²³ .	365
εἰ γὰρ ἐγὼ τάδε ἦδε' ἐνὶ φρεσὶ πευκαλίμησιν ²⁴ εὔτε ²⁵ μιν εἰς Αἶδαο πυλάρταο ²⁶ προὔπεμψεν ἐξ Ἐρέβους ²⁷ ἄξοντα κύνα στυγεροῦ Ἄϊδαο,	

¹ δάμνημι, ἐδάμνην	bedwingen
² ἐρητύομαι	zich tegenhouden
³ κέλομαι	aansporen
⁴ εὐχετάομαι	bidden
⁵ ἀμφιπεριστρῶφάω	alle kanten op draaien
⁶ κήδομαι	bezorgd zijn om; fut. met reduplicatie κεκαδήσομαι
⁷ ὑστάτιόν	te elfder ure
⁸ οἶτος	lot
⁹ ῥιπή	kracht, geweld
¹⁰ ἀνεκτῶς	verdraaglijk
¹¹ ἔρδω, pf. ἔοργα	doen
¹² καὶ λίην	zeer zeker
¹³ φθίνομαι	omkomen
¹⁴ ἀλιτρός	plaaggeest
¹⁵ μένος τό	aandrang, begeerte
¹⁶ ἀπερωεύς	verijdelaar
¹⁷ = ὅτι	
¹⁸ τείρω	kwellen
¹⁹ σώω/σαόω	redden; hier met iteratief infix -σκ-
²⁰ Eurystheus, koning van Mykenai en neef van Herakles	die Herakles 12 werken liet doen
²¹ ἀέθλος ὁ	kampprijs, wedstrijd
²² ἐπαλέξω + dat.	bijstaan
²³ προιάλλω	vooruitsturen
²⁴ πευκάλιμος	scherpzinnig
²⁵ εὔτε	wanneer, toen
²⁶ πυλάρτης ὁ	poortsluiter
²⁷ ἔρεβος τό	duisternis, onderwereld

οὐκ ἂν ὑπεξέφυγε Στυγὸς¹ ὕδατος αἰπὰ² ῥέεθρα.
 νῦν δ' ἐμὲ μὲν στυγέει³, Θέτιδος δ' ἐξήνυσε⁴ βουλάς,
 ἧ οἱ γούνατ' ἔκυσσε⁵ καὶ ἔλλαβε χειρὶ γενείου⁶,
 λισσομένη τιμῆσαι Ἀχιλλῆα πτολίπορθον.
 ἔσται μὰν ὄτ'⁷ ἂν αὖτε φίλην γλαυκῶπιδα⁸ εἴτη⁹.
 ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν νῶϊν ἐπέντυε¹⁰ μώνυχας ἵππους,
 ὄφρ' ἂν ἐγὼ καταδῦσα Διὸς δόμον αἰγιόχοιο
 τεύχεσιν ἐς πόλεμον θωρήξομαι, ὄφρα ἴδωμαι
 ἢ νῶϊ Πριάμοιο πάϊς κορυθαίολος Ἔκτωρ
 γηθήσει¹¹ προφανέντε ἀνὰ πτολέμοιο γεφύρας¹²,
 ἧ τις καὶ Τρώων κορέει¹³ κύνας ἠδ' οἰωνοὺς
 δημῶ¹⁴ καὶ σάρκεσσι¹⁵, πεσῶν ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν.
 ὡς ἔφατ', οὐδ' ἀπίθησε θεὰ λευκώλενος Ἥρη.
 ἢ μὲν ἐποικομένη χρυσάμπυκας¹⁶ ἔντυεν ἵππους
 Ἥρη πρέσβα¹⁷ θεὰ θυγάτηρ μέγαλοιο Κρόνοιο·
 αὐτὰρ Ἀθηναίη κούρη Διὸς αἰγιόχοιο
 πέπλον¹⁸ μὲν κατέχευεν ἑάνον¹⁹ πατρός ἐπ' οὔδει²⁰
 ποικίλον, ὃν ῥ' αὐτὴ ποιήσατο καὶ κάμε χερσίν,
 ἢ δὲ χιτῶν²¹ ἐνδῦσα Διὸς νεφεληγερέταο
 τεύχεσιν ἐς πόλεμον θωρήσσετο δακρυόεντα.
 ἐς δ' ὄχεα φλόγεα²² ποσὶ βήσετο²³, λάζετο²⁴ δ' ἔγχος
 βριθῦ²⁵ μέγα στιβαρόν²⁶, τῶ δάμνησι σίχας²⁷ ἀνδρῶν
 ἠρώων, τοῖσιν τε κοτέσσεται²⁸ ὀβριμοπάτρη¹.

¹ Στύξ	de Styx, rivier in de onderwereld
² αἰπός	steil
³ στυγέω	huiveren voor, vrezen voor
⁴ ἐξανάω	uitvoeren
⁵ κυνέω	kussen
⁶ γενεῖον τό	kin
⁷ ὅτε	het moment waarop
⁸ γλαυκῶπις	uilogig
⁹ μέ <i>object</i>	
¹⁰ ἐπεντύω	aanspannen
¹¹ γηθέω	blij zijn met
¹² γέφυρα ἢ	dam, tussenruimte tussen twee legers
¹³ κορέννυμι	verzadigen
¹⁴ δημός	vet
¹⁵ σάρξ	vlees
¹⁶ χρυσαμπύξ	met gouden voorhoofdband
¹⁷ πρέσβα	eerbiedwaardig
¹⁸ πέπλος	jurk
¹⁹ ἑάνος	soepel
²⁰ οὔδας τό	grond, bodem
²¹ χιθων ὀ	wapenrok
²² φλόγεος	vflammend
²³ <i>asor. mixtus</i>	
²⁴ λάζομαι	grijpen
²⁵ βριθύς	zwaar
²⁶ στιβαρός	stevig
²⁷ σίξ ἢ	rij, gelid
²⁸ κοτέομαι	wrokken

<p>Ἦρη δὲ μᾶστιγι² θοῶς ἐπεμαίειτ³ ἄρ' ἵππους· αὐτόμαται δὲ πύλαι μύκον⁴ οὐρανοῦ ἅς ἔχον ἼΩραι, τῆς ἐπιτέτραπται⁵ μέγας οὐρανὸς Οὐλυμπός τε ἡμὲν ἀνακλῖναι⁶ πυκινὸν νέφος ἡδ' ἐπιθειῖναι. τῆ⁷ ῥά δι' αὐτάων κεντρηνεκέας⁸ ἔχον ἵππους. Ζεὺς δὲ πατήρ ἴδηθεν ἐπεὶ ἶδε χώσατ⁹ ἄρ' αἰνῶς, Ἴριν δ' ὄτρυνε χρυσόπτερον ἀγγελέουσιν· 'βάσκ¹⁰ ἴθι, Ἴρι ταχεῖα, πάλιν τρέπε μηδ' ἔα ἄντην¹¹ ἔρχεσθ'· οὐ γὰρ καλὰ συνοισόμεθα¹² πτόλεμονδέ. ᾧδε γὰρ ἐξερέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται· γυιώσω¹³ μὲν σφῶϊν ὑφ' ἄρμασιν ὠκέας ἵππους, αὐτὰς δ' ἐκ δίφρου βαλέω κατὰ θ' ἄρματα ἄξω· οὐδέ κεν ἐς δεκάτους περιτελλομένους¹⁴ ἐνιαυτοὺς ἔλκε¹⁵ ἀπαλθήσεσθον¹⁶, ἃ κεν μάρπτῃσι¹⁷ κεραυνός· ὄφρα ἰδῆ γλαυκῶπις ὄτ' ἂν ᾧ πατρὶ μάχηται. Ἦρη δ' οὐ τι τόσον νεμεσίζομαι¹⁸ οὐδὲ χολοῦμαι· αἰεὶ γὰρ μοι ἔωθεν¹⁹ ἐνικλᾶν²⁰ ὅττι κεν εἴπω· ὡς ἔφατ', ᾧρτο δὲ Ἴρις ἀελλόπος²¹ ἀγγελέουσα, βῆ δ' ἐξ ἰδαίων ὀρέων ἐς μακρὸν Ὀλυμπον. πρώτησιν δὲ πύλῃσι πολυπτύχου²² Οὐλύμποιο ἀντομένη²³ κατέρυκε²⁴, Διὸς δὲ σφ' ἔννεπε²⁵ μῦθον· πῆ μέματον²⁶; τί σφῶϊν ἐνὶ φρεσὶ μαίνεται ἦτορ; οὐκ ἔα²⁷ Κρονίδης ἐπαμυνέμεν Ἀργείοισιν. ᾧδε γὰρ ἠπείλησε Κρόνου πάϊς, ἧ τέλεει περ,</p>	<p>400</p> <p>405</p> <p>410</p> <p>415</p>
--	---

¹ ὀβριμοπάτρη	dochter van de geweldige vader
² μαστίξ ἡ	zweep
³ ἐπμαίομαι	betasten
⁴ μυκάομαι, <i>asr.</i> μύκον	loeien, dreunen
⁵ ἐπιτρέπω	toevertrouwen
⁶ ἀνακλῖναι	terugduwen
⁷ τῆ	daarlangs
⁸ κεντρηνεκῆς	gezweept
⁹ χώομαι	boos worden
¹⁰ βάσκω	gaan
¹¹ ἄντην	voor mijn ogen
¹² συμφέρομαι	zich begeven
¹³ γυιώω	verlammen
¹⁴ περιτέλλομαι	ronddraaien
¹⁵ ἔλκος τό	wond
¹⁶ ἀπάλθομαι + <i>acc.</i>	genezen van
¹⁷ μάρπτω	grijpen
¹⁸ νεμεσίζομαι	verwijten, kwalijk nemen, boos zijn op
¹⁹ ἔωθα	gewoon zijn te
²⁰ ἐνικλάω	verijdelen
²¹ ἀελλόπος	windsnel
²² πολύπτυχος	klovenrijk
²³ ἀντομαι + <i>dat.</i>	ontmoeten
²⁴ κατέρυκω	tegenhouden
²⁵ ἔννεπω	vertellen
²⁶ μέμονα	zich spoeden
²⁷ <i>metrische rekking</i>	

γυιώσειν μὲν σφῶϊν ὑφ' ἄρμασιν ὠκέας ἵππους,
 αὐτὰς δ' ἐκ δίφρου βαλέειν κατὰ θ' ἄρματα ἄξειν¹.
 οὐδέ κεν ἐς δεκάτους περιτελλομένους ἐνιαυτοὺς
 ἔλκε' ἀπαλήσεισθον, ἅ κεν μάρπτῃσι κεραυνός·
 ὄφρα ἰδῆς, γλαυκῶπι, ὄτ' ἂν σῶ πατρί μάχηαι. 420
 Ἥρη δ' οὐ τι τόσον νεμεσίζεται οὐδέ χολοῦται·
 αἰεὶ γάρ οἱ ἔωθεν ἐνικλᾶν ὅττι κεν εἴπῃ·
 ἀλλὰ σύ γ' αἰνοτάτη, κύον ἀδεές², εἰ ἔτεόν³ γε
 τολμήσεις Διὸς ἄντα⁴ πελώριον ἔγχος ἀεῖραι·
 ἢ μὲν ἄρ' ὡς εἶποῦσ' ἀπέβη πόδας ὠκέα Ἴρις,
 αὐτὰρ Ἀθηναίην Ἥρη πρὸς μῦθον ἔειπεν· 425
 ὦ πόποι αἰγιόχοιο Διὸς τέκος, οὐκέτ' ἔγωγε
 νῶϊ ἐῷ Διὸς ἄντα βροτῶν ἔνεκα πτολεμίζειν·
 τῶν ἄλλος μὲν ἀποφθίσθω⁵, ἄλλος δὲ βιώτω,
 ὅς κε τύχη⁶· κεῖνος δὲ τὰ ἅ⁷ φρονέων ἐνὶ θυμῷ
 Τρωσὶ τε καὶ Δαναοῖσι δικαζέτω⁸, ὡς ἐπιεικές⁹.
 ὡς ἄρα φωνήσασα πάλιν τρέπε μώνυχας ἵππους·
 τῆσιν δ' Ἴφραι μὲν λῦσαν καλλίτριχας ἵππους,
 καὶ τοὺς μὲν κατέδησαν¹⁰ ἐπ' ἀμβροσίῃσι¹¹ κάπησιν¹²,
 ἄρματα δ' ἔκλιναν πρὸς ἐνώπια¹³ παμφανόνωντα· 435
 αὐτὰὶ δὲ χρυσεόισιν ἐπὶ κλισμοῖσι¹⁴ κάθιζον
 μίγδ'¹⁵ ἄλλοισι θεοῖσι, φίλον τετιημέναι¹⁶ ἦτορ.
 Ζεὺς δὲ πατήρ Ἰδηθεν ἐϋτροχόν¹⁷ ἄρμα καὶ ἵππους
 Οὐλύμπον δὲ δῖωκε, θεῶν δ' ἐξίκετο θώκουσ¹⁸.
 τῷ δὲ καὶ ἵππους μὲν λῦσε κλυτὸς¹⁹ ἐννοσίγαιος²⁰, 440
 ἄρματα δ' ἄμ βωμοῖσι²¹ τίθει κατὰ λίτα²² πετάσσας²³.
 αὐτὸς δὲ χρύσειον ἐπὶ θρόνον εὐρύοπα Ζεὺς

¹ κατάγνυμι verbrijzelen
² ἀδεής onbevreesd
³ ἔτεόν werkelijk
⁴ *gen.* + ἄντα tegen
⁵ ἀποφθίνομαι, *soor.* ἀπέφθιτο gedood worden
⁶ *sc.* φθινόμενος
⁷ ὅς zijn eigen
⁸ δικάζω + 2 *dat.* de beslissing brengen tussen
⁹ ἐπιεικής betamelijk
¹⁰ καταδέω vastbinden
¹¹ ἀμβρόσιος goddelijk
¹² κάπη ἢ ruif
¹³ ἐνώπια τά wanden
¹⁴ κλισμός leunstoel
¹⁵ μίγδα + *dat.* gemengd onder
¹⁶ τετίημαι neerslachtig zijn
¹⁷ ἐϋτροχος met goede wielen
¹⁸ θῶκος zetel; *pl.* verblijfplaats
¹⁹ κλυτὸς beroemd, heerlijk
²⁰ ἐννοσίγαιος aardschokker
²¹ βωμός onderstuk, voetstuk
²² λίς hoes
²³ πετάννυμι uitspreiden

ἔζετο, τῷ δ' ὑπὸ ποσσὶ μέγας πελεμίζετ'¹ Ὀλυμπος.
 αἰ δ' οἶαι Διὸς ἀμφίς² Ἀθηναίη τε καὶ Ἥρη
 ἦσθην³, οὐδέ τί μιν προσεφώνεον οὐδ' ἐρέοντο· 445
 αὐτὰρ ὃ ἔγνω ἦσιν ἐνὶ φρεσὶ φώνησέν τε·
 'τίφθ' οὕτω τετίησθον Ἀθηναίη τε καὶ Ἥρη;
 οὐ μὲν θην⁴ κάμετόν γε μάχη ἐνὶ κυδιανείρῃ
 ὀλλῦσαι⁵ Τρῳάας, τοῖσιν κότον⁶ αἰνὸν ἔθεσθε.
 πάντως, οἶον⁷ ἐμόν γε μένος καὶ χεῖρες ἄαπτοι⁸, 450
 οὐκ ἂν με τρέψειαν⁹ ὅσοι θεοὶ εἰς' ἐν Ὀλύμπῳ.
 σφῶϊν δὲ πρὶν περ τρόμος¹⁰ ἔλλαβε φαίδιμα γυῖα¹¹
 πρὶν πόλεμόν τε ἰδεῖν πολέμοιό τε μέρμερα¹² ἔργα.
 ὣδε γὰρ ἐξερέω, τὸ δὲ κεν τετελεσμένον ἦεν·
 οὐκ ἂν ἐφ' ὑμετέρων ὀχέων πληγέντε κεραυνῶ 455
 ἄψ ἐς Ὀλυμπον ἴκεσθον, ἴν' ἀθανάτων ἔδος¹³ ἐστίν·'
 ὡς ἔφαθ', αἰ δ' ἐπέμυξαν¹⁴ Ἀθηναίη τε καὶ Ἥρη·
 πλησίαι¹⁵ αἶ γ' ἦσθην, κακὰ δὲ Τρῳέεσσι μεδέσθην¹⁶.
 ἦτοι Ἀθηναίη ἀκέων¹⁷ ἦν οὐδέ τι εἶπε 460
 σκυζομένη¹⁸ Διὶ πατρί, χόλος δὲ μιν ἄγριος ἦρει·
 Ἥρη δ' οὐκ ἔχαδε¹⁹ στῆθος χόλον, ἀλλὰ προσηύδα·
 'αἰνότατε Κρονίδη, ποῖον τὸν μῦθον ἔειπες.
 εὔ νυ καὶ ἡμεῖς ἴδμεν ὄ²⁰ τοι σθένος οὐκ ἀλαπαδνόν²¹.
 ἀλλ' ἔμπης Δαναῶν ὀλοφυρόμεθ' αἰχμητῶν,
 οἳ κεν δὴ κακὸν οἶτον ἀναπλήσαντες ὄλωνται. 465
 ἀλλ' ἦτοι πολέμου μὲν ἀφεξόμεθ'²², εἰ σὺ κελεύεις·
 βουλὴν δ' Ἀργείοις ὑποθησόμεθ' ἢ τις ὀνήσει²³,
 ὡς μὴ πάντες ὄλωνται ὀδυσσαμένοιο²⁴ τεοῖο²⁵·'

¹ πελεμίζομαι schudden, trillen
² *gen.* + ἀμφίς aan weerszijden van
³ ἦμαι zitten
⁴ θην zeker
⁵ ὀλλυμι te gronde richten; *hier part. praes.*
⁶ κότος wrok
⁷ *causaal*: omdat zodanig
⁸ ἄαπτος ongenaakbaar
⁹ τρέπω tegenhouden
¹⁰ τρόμος rilling
¹¹ γυῖα τά ledematen
¹² μέρμερος gedenkwaardig
¹³ ἔδος τό zetel, verblijfplaats
¹⁴ ἐπιμύζω morren bij
¹⁵ πλησίος + *dat.* dichtbij
¹⁶ μέδομαι overwegen
¹⁷ ἀκέων stil
¹⁸ σκύζομαι verbolgen zijn
¹⁹ χανδάνω kunnen bevatten; binnenhouden
²⁰ = ὅτι
²¹ ἀλαπαδνός zwak
²² ἀφέχομαι + *gen.* zich onthouden van
²³ ὀνίνημι baten
²⁴ ὀδύσσομαι boos zijn
²⁵ *gen. sg. van* τύ/σύ

ἐξ ἵππων δ' ἀποβάντες ἐπὶ χθόνα μῦθον ἄκουον
 τὸν ῥ' Ἐκτωρ ἀγόρευε Διὶ φίλος· ἐν δ' ἄρα χειρὶ
 ἔγχος ἔχ' ἐνδεκάπηχυ²· πάροιθε³ δὲ λάμπετο⁴ δουρὸς⁵
 αἰχμῆ⁶ χαλκείη, περὶ δὲ χρύσεος θέε πόρκης⁷, 495
 τῷ ὃ γ' ἐρεισάμενος⁸ ἔπεα Τρῶεσσι μετηύδα·
 'κέκλυτέ μευ Τρῶες καὶ Δάρδανοι ἠδ' ἐπίκουροι·
 νῦν ἐφάμην νῆάς τ' ὀλέσας καὶ πάντας Ἀχαιοὺς
 ἄψ ἀπονοστήσειν προτὶ Ἴλιον⁹ ἠνεμόεσσαν¹⁰.
 ἀλλὰ πρὶν κνέφας¹¹ ἦλθε, τὸ νῦν ἐσάωσε μάλιστα 500
 Ἀργεῖους καὶ νῆας ἐπὶ ῥηγμῖνι¹² θαλάσσης.
 ἀλλ' ἦτοι νῦν μὲν πειθώμεθα νυκτὶ μελαίνῃ
 δόρπα¹³ τ' ἐφοπλισόμεσθα¹⁴· ἀτὰρ καλλίτριχας ἵππους
 λύσαθ' ὑπέξ ὀχέων, παρὰ δὲ σφισὶ βάλλετ' ἐδωδῆν¹⁵.
 ἐκ πόλιος δ' ἄξεσθε βόας καὶ ἴφια¹⁶ μῆλα 505
 καρπαλίμως¹⁷, οἶνον δὲ μελίφρονα οἰνίζεσθε¹⁸
 σῖτόν τ' ἐκ μεγάρων¹⁹, ἐπὶ δὲ ξύλα²⁰ πολλὰ λέγεσθε,
 ὥς κεν παννύχιοι²¹ μέσφ'²² ἠοῦς ἠριγενείης²³
 καίωμεν πυρὰ πολλά, σέλας²⁴ δ' εἰς οὐρανὸν ἵκη,
 μὴ πως καὶ διὰ νύκτα κάρη κομόωντες Ἀχαιοὶ 510
 φεύγειν ὀρμήσωνται²⁵ ἐπ' εὐρέα νῶτα²⁶ θαλάσσης.
 μὴ μὰν ἀσπουδί²⁷ γε νεῶν ἐπιβαῖεν ἔκηλοι²⁸,
 ἀλλ' ὥς²⁹ τις τούτων γε βέλος¹ καὶ οἶκοθι² πέσση³

¹ χῶρος	ruimte, plek
² ἐνδεκάπηχυς	elf el lang
³ πάροιθε	aan de voorkant
⁴ λάμπομαι	schitteren
⁵ δόρυ τό, δουρός	balk, speer
⁶ αἰχμὴ ἢ	lanspunt
⁷ πόρκης	ring
⁸ ἐρείδομαι	zich stutten
⁹ Ἴλιος ἢ	Troje
¹⁰ ἠνεμόεις	rijk aan wind
¹¹ κνέφας τό	duisternis
¹² ῥηγμῖν	branding, strand
¹³ δόρπον τό	maaltijd
¹⁴ ἐφοπλίζομαι	gereed maken
¹⁵ ἐδωδὴ ἢ	eten
¹⁶ ἴφιος	krachtig
¹⁷ καρπαλίμως	snel
¹⁸ οἰνίζομαι	wijn halen
¹⁹ μέγαρον τό	het mannenvertrek; pl. huis
²⁰ ξύλον τό	hout
²¹ παννύχιος	de hele nacht door
²² μέσφα + gen.	tot aan
²³ ἠριγένεια	in de vroegte geboren
²⁴ σέλας τό	schijnsel
²⁵ ὀρμάομαι	zich gereed maken
²⁶ νῶτον τό	rug
²⁷ ἀσπουδί	zonder inspanning
²⁸ ἔκηλος	rustig
²⁹ ἀλλ' ὥς	maar zo, dat

βλήμενος ἢ ἰῶ ἢ ἔγχει ὄξυόεντι νηὸς ἐπιθρώσκων ⁴ , ἵνα τις στυγέησι ⁵ καὶ ἄλλος Τρωσὶν ἐφ' ἵπποδάμοισι ⁶ φέρειν πολὺδακρυον Ἄρηα. κήρυκες δ' ἀνά ἄστου Διὸ φίλοι ἀγγελόντων ⁷ παῖδας πρωθήβας ⁸ πολιοκροτάφους ⁹ τε γέροντας λέξασθαι ¹⁰ περὶ ἄστου θεοδμήτων ¹¹ ἐπὶ πύργων· θηλύτεροι ¹² δὲ γυναῖκες ἐνὶ μεγάροισιν ἐκάστη πῦρ μέγα καιόντων· φυλακὴ δὲ τις ἔμπεδος ¹³ ἔστω μὴ λόχος ¹⁴ εἰσέλθῃσι πόλιν λαῶν ἀπεόντων. ὧδ' ἔστω, Τρῶες μεγαλήτορες, ὡς ἀγορεύω· μῦθος δ' ὅς μὲν ¹⁵ νῦν ὑγιῆς ¹⁶ εἰρημένος ἔστω, τὸν δ' ἠοῦς ¹⁷ Τρῶεσσι μεθ' ἵπποδάμοις ἀγορεύσω. ἔλπομαι εὐχόμενος Δί τ' ἄλλοισιν τε θεοῖσιν ἐξελάν ἐνθένδε κύνας κηρессиפורήτους ¹⁸ , οὓς κῆρες ¹⁹ φορέουσι μελαινάων ἐπὶ νηῶν. ἀλλ' ἦτοι ἐπὶ ²⁰ νυκτὶ φυλάξομεν ἡμέας αὐτούς, πρῶτ' ἡοῦς ²¹ δ' ὑπηοῖοι ²² σὺν τεύχεσι θωρηχθέντες νηυσὶν ἐπιγλαφυρήσιν ἐγείρομεν ²³ ὅξυν Ἄρηα. εἴσομαι εἰ κέ μ' ὁ Τυδεΐδης κρατερός Διομήδης παρ νηῶν πρὸς τεῖχος ἀπώσεται ²⁴ , ἢ κεν ἐγὼ τὸν χαλκῷ δηώσας ²⁵ ἔναρα ²⁶ βροτόεντα φέρωμαι. αὔριον ²⁷ ἤν ²⁸ ἀρετὴν διαείσεται ¹ , εἴ κ' ἐμὸν ἔγχος	515
	520
	525
	530
	535

¹ βέλος τό	projectiel
² οἶκοι	thuis
³ πέσσω + acc.	genieten van
⁴ ἐπιθρώσκω + gen.	springen op
⁵ στυγέω	huiveren, ervoor terugdeinzen
⁶ ἵπποδάμος	paarden temmend
⁷ <i>imperativus 3^e pl.</i>	
⁸ πρωθήβης	pas volwassen
⁹ πολιοκρόταφος	met grijze slapen
¹⁰ λέγομαι	zich verzamelen
¹¹ θεόδμητος	door goden gebouwd
¹² θηλύτερος	vrouwelijk, zwak
¹³ ἔμπεδος	onwrikbaar, zorgvuldig
¹⁴ λόχος	schare
¹⁵ ὅς μὲν: μὲν <i>suggereert hier een eerste deel van een hoofdzin, maar daarvoor staat het relativum dat een bijzin inleidt; hier zie je een reminiscentie aan de tijd dat er alleen hoofdzinnen waren.</i>	
¹⁶ ὑγιῆς	gezond, heilzaam
¹⁷ ἠοῦς	morgen vroeg
¹⁸ κηρессиפורτος	door de Keres gebracht
¹⁹ κῆρ	lot, doodslot, Doodsdemon
²⁰ ἐπὶ + dat.	gedurende
²¹ πρῶτ'	vroeg, te vroeg
²² ὑπηοῖος	tegen de dageraad
²³ <i>coni.adh. met korte themavocaa!</i>	
²⁴ ἀπωθέω	wegstoten
²⁵ δηόω	doden
²⁶ ἔναρα τά	wapenbuit
²⁷ αὔριον	morgen
²⁸ ὅς	zijn eigen

μείνη ἐπερχόμενον· ἀλλ' ἐν πρώτοισιν, οἷω,
 κείσεται οὐτηθείς², πολέες δ' ἀμφ' αὐτὸν ἐταῖροι
 [ἠελίου ἀνιόντος ἐς³ αὔριον· εἰ γὰρ⁴ ἐγὼν ὡς
 εἶην ἀθάνατος καὶ ἀγήρω⁵ ἤματα πάντα,
 τιοίμην⁶ δ' ὡς τίετ' Ἀθηναίη καὶ Ἀπόλλων,⁷ 540
 ὡς νῦν ἡμέρη ἦδε κακὸν φέρει Ἀργείοισιν.]
 ὡς Ἔκτωρ ἀγόρευ', ἐπὶ δὲ Τρῶες κελάδησαν⁸.
 οἱ δ' ἵππους μὲν λῦσαν ὑπὸ ζυγοῦ ἰδρώοντας⁹,
 δῆσαν¹⁰ δ' ἰμάντεσσι¹¹ παρ' ἄρμασιν οἷσιν ἕκαστος·
 ἐκ πόλιος δ' ἄξοντο βόας καὶ ἴφια μῆλα 545
 καρπαλίμως, οἶνον δὲ μελίφρονα οἰνίζοντο,
 σῖτόν τ' ἐκ μεγάρων, ἐπὶ δὲ ξύλα πολλὰ λέγοντο.
 κνίσην¹² δ' ἐκ πεδίου ἄνεμοι φέρον οὐρανὸν εἴσω.
 οἱ δὲ μέγα φρονέοντες ἀνὰ πτολέμοιο γεφύρας
 εἶατο¹³ παννύχιοι, πυρὰ δὲ σφισι καίετο πολλά.
 ὡς δ' ὅτ' ἐν οὐρανῷ ἄστρα φαεινὴν ἀμφὶ σελήνην¹⁴ 555
 φαίνεται· ἀριπρεπέα¹⁵, ὅτε τ' ἔπλετο¹⁶ νήνεμος¹⁷ αἰθήρ·
 ἕκ τ' ἔφανεν πᾶσαι σκοπιαὶ¹⁸ καὶ πρόνες¹⁹ ἄκροι
 καὶ νάπαι²⁰· οὐρανόθεν²¹ δ' ἄρ' ὑπερράγη²² ἄσπετος²³ αἰθήρ,
 πάντα δὲ εἶδεται²⁴ ἄστρα, γέγηθε²⁵ δέ τε φρένα ποιμήν·
 τόσσα μεσηγὺ²⁶ νεῶν ἠδὲ Ξάνθοιο ῥοάων²⁷ 560
 Τρώων καιόντων πυρὰ φαίνεται Ἰλιόθι²⁸ πρό.
 χίλι' ἄρ' ἐν πεδίῳ πυρὰ καίετο, πὰρ δὲ ἐκάστω

¹ δαίσιδα	goed weten
² οὐτάω	verwonden
³ ἐς αὔριον	tot morgen, morgen
⁴ εἰ γὰρ + opt.	och
⁵ ἀγήρω	zonder ouderdom
⁶ τίω	eren
⁷ De vss. 540 en 541 lijken vanuit Ilias XIII 827 en 828 overgenomen te zijn.	
⁸ κελάδέω	juichen
⁹ ἰδρώω	zweten
¹⁰ δέω	vastbinden
¹¹ ἰμάς ὀ	riem
¹² κνίση	offergeur
¹³ ἤμαι	zitten
¹⁴ σελήνη ἠ	maan
¹⁵ ἀριπρεπής	zeer duidelijk
¹⁶ πέλομαι	zich bewegen, zijn
¹⁷ νήνεμος	windstil
¹⁸ σκοπιή	uitkijkplaats, bergtop
¹⁹ πρόν	uitloper
²⁰ νάπη ἠ	wouddal
²¹ οὐρανός ὀ	uitspansel
²² ὑπορρήγνυμι	doorbreken
²³ ἄσπετος	ontzaglijk groot
²⁴ εἶδεται	verschijnen, zich tonen
²⁵ γηθέω, pf. γέγηθα	blij zijn
²⁶ μεσηγὺ + gen.	tussen
²⁷ ῥοή ἠ	stroom
²⁸ Ἰλιόθι: eigenlijk locatief in Ilios, maar hier in combinatie met postpositie πρό: voor Ilios	

εἶατο πενήκοντα σέλα¹ πυρὸς αἶθομένοιο².
ἵπποι δὲ κρῖ³ λευκὸν ἐρέπτομενοι⁴ καὶ ὀλύρας⁵
ἔσταότες παρ' ὄχεσφιν ἐϋθρονον Ἡῶ μίμνον⁶.

565

¹ σέλας τό	schijnsel
² αἶθομαι	branden
³ κρῖ τό	gerst
⁴ ἐρέπτομαι	vreten
⁵ ὀλυραι	spelt
⁶ μίμνω	wachten op